

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο Ν. Σαραντάκος υποστηρίζει ότι η ελληνική γλώσσα σήμερα ούτε παρακμάζει ούτε απειλείται, όπως προκύπτει από την ποσότητα και την ποιότητα συγκροτημένου λόγου σε σχέση με άλλες εποχές. Θεωρεί εξάλλου πώς το διαδίκτυο και η τεχνολογία έχουν δημιουργήσει μια νέα γλωσσική πραγματικότητα με μια πληθώρα ξένων όρων, οι οποίοι εντάσσονται λειτουργικά και την πλουτίζουν. Η ελληνική γλώσσα θα υπάρχει όσο υπάρχουν ομιλητές να την καλλιεργούν.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- **Σύγκριση – αντίθεση:** «Προσωπικά δεν νομίζω ότι η γλώσσα ... Αντίθετα, θα έλεγα ότι ... από τότε που μιλιέται η ελληνική γλώσσα.»
- **Παραδείγματα:** «Αν δούμε, για παράδειγμα, πόσες εφημερίδες κυκλοφορούν σήμερα ... είναι συντριπτικά μεγαλύτερη – και μιλάμε για συγκροτημένο λόγο.»
- Με τη σύγκριση – αντίθεση ο συντάκτης του κειμένου εκφράζει την προσωπική του θέση αντιπαραβάλλοντάς τη με ό,τι συνηθίζεται να πιστεύεται για τη νέα ελληνική. Μάλιστα, με την οργάνωση του λόγου του νοηματικά στη βάση της αντίθεσης πετυχαίνει να προβάλει πιο εμφατικά την προσωπική του θέση.
- Με τα παραδείγματα τεκμηριώνει την άποψή του ότι σήμερα υπάρχει και ποσοτικά, αλλά και ποιοτικά παραγωγή συγκροτημένου λόγου.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Ενδεικτικά ο/η μαθητής/-τρια μπορεί να εντοπίσει:

- Το α' ενικό ρηματικό πρόσωπο σε χωρία κατά τα οποία ο συντάκτης του κειμένου εκφράζει την προσωπική του θέση: *Προσωπικά πιστεύω, δεν αρνούμαι την ανάγκη, δεν βλέπω πώς μπορεί* κτλ.
- Το γ' ρηματικό πρόσωπο ενικού ή πληθυντικού αριθμού, για να εκφράσει κάποια αντικειμενικά δεδομένα της πραγματικότητας ουδέτερα και αποστασιοποιημένα: *όταν είναι πολλαπλάσια η παραγωγή λόγου, πολλαπλάσια θα είναι και τα ..., Δεν θα εξαφανίσει ο ένας όρος τον άλλο, στην ψηφιακή εποχή η τεχνολογία έχει προσφέρει..., η ελληνική, όπως και πολλές ευρωπαϊκές γλώσσες αναλόγου αριθμού ομιλητών, έχουν πολλαπλάσιους γλωσσικούς πόρους* κτλ
- Το α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο, για να εντάξει και τον εαυτό του στο σύνολο των ομιλητών - χρηστών της νέας ελληνικής, αλλά και για να εκφράσει ένα συλλογικό ενδιαφέρον και μια αίσθηση συνυπευθυνότητας για την κατάσταση της ελληνική γλώσσας σήμερα, αλλά και για το μέλλον της γενικότερα: *Αν δούμε για παράδειγμα, θα συμπεράνουμε ότι η σημερινή ... και μιλάμε. Έχουμε τον υπολογιστή...* κτλ

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το ποιητικό υποκείμενο βρίσκεται σε μια συναισθηματική φόρτιση και αναστάτωση, καθώς αναρωτιέται ποια είναι αυτή η νεαρή γυναίκα που κατεβαίνει από το βουνό. Εστιάζει στην εξωτερική της εμφάνιση και την ενδυμασία της (1^η στροφή), στα κόκκινα χείλια της που τα παρομοιάζει με ροδοπέταλα (5^η στροφή). Ο ερχομός της, εξάλλου, έχει μια μαγική επίδραση στο φυσικό τοπίο γύρω της, το οποίο ξαναγεννιέται και αποζητά την επαφή μαζί της (2^η, 3^η και 4^η στροφή).

Στο δεύτερο υποερώτημα ο/η μαθητής – τρια μπορεί να καταθέσει την προσωπική του άποψη επηρεασμένος από την ανάγνωση του ποιήματος και βασισμένος στα βιώματά και τις εμπειρίες του.